

*Making it bear fruit before passing it on.* Deze zin – ontleend aan een citaat van Stravinsky – refereert aan een idee over traditie: traditie als fenomeen dat slechts leeft zolang het in beweging is. Dat is een kwestie van actualiseren, zonder in herhaling te vallen. Het voorbije omschiffelen zodat vruchtbare grond ontstaat.

Bovenstaande introduceert de gedachte en een soort motto van de 2019-serie; een zestal schilderijen die in vormtaal en uitgangspunten óók diverse voorgangers hebben.

De werken zijn onmiskenbaar abstract, maar niet ontdaan van enige herkenbaarheid. Het zijn een soort verschoven-afdruk-schilderijen, in olieverf, gemaakt met panelen waarvan de afmetingen zijn ontleend aan de zigzagstoel. Deze bekende stoel is een iconisch ontwerp van Gerrit Rietveld, een soort ruimtelijke Z met rugleuning. Het eenvoudige en hoekige karakter hiervan is nog zichtbaar in de schilderijen.

Voor het werk is deze zigzagstoel een referentiepunt, een kader; zowel in afmetingen als cultuurhistorisch opzicht. Wat dit laatste betreft refereert het aan ontwikkelingen uit het begin van de vorige eeuw, waar abstractie z'n gecanoniseerde intrede deed en o.a. *De Stijl* de algehele (westerse) beeldtaal beïnvloedde. De zigzagstoel is als een exponent van deze moderne tendens, en zodoende een beginpunt voor de serie.

Met andere woorden: het is breder dan deze stoel; het gaat vooral om een sobere, eenvoudige vormtaal én bijpassende ideeën over abstractie, die de 'traditie' vormen waartoe de serie zich verhoudt. De ideeën en het werk van Mondriaan zijn van grote invloed geweest hierop.

Maar het is geen strakke lijn deze 'traditie', en ook niet beperkt tot een Hollandse of modernistische overlevering. De basis ligt hier, maar het meandert zo te zeggen, cultureel en anachronistisch. Dit impliceert geen willekeur, maar een benadering die de vormtaal-traditie wortelt door relevante referenties aan elkaar te knopen. Zo is de aangebrande versie van de zigzagstoel – uit de *Smoke* serie van Maarten Baas – te zien in het licht van het afbeeldingsverbod en de iconoclastische uitingen hiervan, zoals in de 16<sup>e</sup>-eeuwse beeldenstorm(en); of breder, de vele andere vormen en motieven van beeldaantasting. Dit relateert aan de iconische werking van beeld; met betrekking tot de kunstcanon en als religieus fenomeen. De betekenis van, en de weerzin tegen, abstractie haakt hier op aan; zoals zichtbaar in de tragische geschiedenis van de Newman schilderijen in het Stedelijk. Vernietiging en creatie op gespannen voet met elkaar. Het 'snij'-werk van Lucio Fontana is vervolgens niet ver weg.

Hoewel dit slechts enkele referenties zijn en de samenhang wat arbitrair (en niet direct zichtbaar in het werk), is het juist deze dynamiek – waaronder ook de oppervlakkige 'stilstaande' uitwassen van de vormtaal, bijvoorbeeld een Mondriaan-achtig patroon op een mok – die motiveert om hier letterlijk en figuurlijk beweging in te brengen.

Uiteraard is dit allemaal niet van belang voor het aanschouwen van de schilderijen. Het werk genereert juist veel associatieve ruimte doordat de vlakken in de schilderijen open en enigszins grillig zijn, en daardoor vatbaar voor meerdere interpretaties. Een soort rorschach-vlekken, of minder populair gezegd: pareidolisch.

Ondanks dit open karakter blijven het simpele en gesloten beelden, een dubbelheid die de werkelijke aard van het werk toont. De ambivalentie rondom het zowel aan- als afwezig zijn van de zigzagstoel is exemplarisch hiervoor, het gaat er niet over maar ook wel.